

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
Pe un an . . . . . 2 fl.
Pe o jumătate de an . . . . . 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Să ne lămurim.

I.

Mai ales în timpul din urmă, așa de vr'o doi ani de zile, noi Românii am dat dovadă de multă bărbăție în luptele noastre politice. Nu putem zice, că s'a făcut tot ce s'ar fi putut face, dacă ar fi tot omul om, la toată întemplerarea însă s'a făcut mai mult decât în trecut. Și avem mare nădejde că lupta va fi condusă din ce în ce mai cu spor, având fericirea a avea în fruntea partidului oameni, ce jertfesc totul pentru cauza română. Zi de zi uscăturile, ce se află încă și la noi Românii ca la toate popoarele din lume, se împuținează, se răresc, ear' cei buni de inimă, dar' slabi de ânger, dau a se îmbărbăta și ei, își ridică frunțile și intră voioși în lupta sfântă ce o purtăm pentru câștigarea drepturilor naționale.

Să ne lămurim dar', să ne dăm bine seama, de unde am plecat, unde am ajuns până azi cu luptele noastre naționale, de ce puteri dispunem pentru-ca să ajungem la ceea-ce toți o dorim. la fericirea acestui popor al nostru, atât de mult urgisit de soarte.

Fraților! Inima noastră saltă de bucurie, când ne dăm seama, cât de puțin era socotit neamul nostru în trecut și ce mare preț se pune azi pe poporul român. Nu e departe timpul, când eram socotiți ca și oile nimărui, pentru-că unul trăgea la stânga, celalalt la dreapta, câte capete

atâtea jumătăți, și unde nu este unire, nu este dragoste creștinească, acolo e mânia și urgia lui Dumnezeu. Și azi ni-se roșește obrazul, când ne aducem aminte de disprețul cu care se vorbea despre noi, unde? — chiar aici în moșia noastră străbună, în afară nici în rău nu ne mai judeca nimeni, pentru-că răbdam, nene, toate loviturile, ca niște nemernici.

Azi?!

Câtă deosebire, Dumnezeule! S'a ivit mai ici, mai colea, câte un Român mai de inimă, mai cu dor de neamul seu, și acestia 'și-au zis: Cum mergem, nu mergem bine, calea lui *fă bine și mă rog D-Tale*, nu e pentru vremile de azi. Hai să croim alta, *calea lui frunte ridicată*, care cum îi inchini așa-'ți mulțumește, ba e în stare să 'ți-o întoarcă îndesată cu vîrf chiar, dacă te obrăznicеști.

Numărul oamenilor acestora zi de zi s'a sporit, până când a cuprins și virtutul seu toată suflarea românească, tot ce este bun și sănătos. Puțini sînt azi cei care pentru un blid de linte își vînd și neam și lege și tot, pe acestia ajungă-'i ura, ajungă-'i blăstămul unui popor năcăjit, cum este poporul nostru. Azi numai Dzeu din cer să ne voească binele, și Dzeu are drag pe Român, pe calea ce am apucat în curînd, mai curînd decum am crede, o să ne vedem visul cu ochii.

Azi ne știe toată lumea și ne cinstește ca pe un popor ales, ce are un mare și frumos, foarte frumos viitor. Fran-

cezi, Germani, Italiani, Englezi, în sîrșit toate popoarele din Europa, ba chiar și de prin America, rostesc cu un fel de duioșie numele de Român și zic: Poporul acesta este un popor vrednic, el luptă pentru dreptate și adevăr, poporul acesta trebuie ajutat“.

Dușmanii nostri?

Vezi esta e asta!

Lumea întregă îi osândește pentru-că nu-'și vîd lungul nasului, ci se pun și o iau pe întregul, cugetă că nu-'s ea ei nimeni. Bine, dar' treburi de care Ungurii se apucă, popoare mari și nu le-ar pute scoate la cale decum ei, care nu sînt decât o mână de oameni, săraci de avere, săraci de învățătură, fără nici un prieten în lumea aceasta.

Au mâncat ei ocară și dela Împăratul mai zilele trecute, ear' Slovacii, Croații, Sârbii, Rutenii, stau umăr la umăr cu noi, cu Românii.

Chiar ministrilor din Budapesta, astăzi nu le mai dă mâna să ne iee așa peste picior, cum o făceau mai nainte. Nu. Azi stăpânirea ungurească poartă frică și nu știe de unde s'o înceapă și cum s'o dreagă, doar' ne mai înmuim. Dar' pe Român azi nu-'l mai poate înmuia nime, de frică nu știe, ear' la vorbe goale nu mai crede.

Noi dar', prin lupta noastră de până acum, am ajuns deocamdată la atâta, că numele de Român 'l-am făcut cinstit în lumea toată, ne-am făcut prieteni în toate

FOIȚA.

Primăvara.

Cântec economic din Bănat.

Vine dulcea primăvară
Înverzește câmpul eară,
Floricelele 'nfloresc,
Pomișorii înverzesc,
Lumea toată e deșteaptă
Toți iau sapa și lopată,
Es cu toți la câmp afară
Unul sapă altul ară,
Haidați frați cu mic cu mare
Să ne punem pe lucrare,
Pruncii să-'i învățăm carte
Ca să aibă bună parte,
Vezi că azi numai știință
Ajută la neputință,
Pe când lenea strică foarte
Și ni-e dușmană de moarte,
Pomișori să-'i sădim
Pe cei mari să-'i altoim,

În jurul lor să săpăm
Apoi plata s'așteptăm,
Deci cu toții vă 'ndemnați
Și vă puneți de lucrați,
Nu căutați la mișei
Că umblă ca vai de ei,
Fiecare după faptă
Lua-'și-va la vreme plată,
Fiecare după chin
Bè-va dulce sau venin.
Eu zic numai să lucrați
La Dumnezeu vă rugați,
Că cu ajutorul seu
Vom învinge tot mereu.

Ioan Franțiu, econom în Țerova.

Cântecul plugarului.

Cântec din Bănat.

Primăvara e 'ncepută,
Vara încă va veni,
Hai să 'ncepem toți la muncă
Să vedem ce va mai fi,
Dacă 'n vară ai lucrat,
Toamna ai de adunat.

Căci cu munca, frățioare,
Îți câștigi traiul cel bun,
Ear' cu lenea, sorioare,
Nu eșim la capăt bun,
Și vei zeuita cel chin
De vezi c'ai de toate 'n plin.

Prinde plugul, frățioare,
Și brăzdează cel pământ
Da-'ți sēmēțe, sorioare,
Lucrați vesele cîntînd,
Căci lucrînd cu bucurie
Toamna strîngi cu veselie.

Ear' când patria va cere
Venii, voinici, că-'s în foc,
Săriți toți cu mic cu mare,
Dându-'i ajutor deloc,
Și dușmanul cel cumplit
Meargă 'napoi umilit.

C'asa 'n viitoarea iarnă
Tot șezînd pe lîngă foc,
Povestind cu voe bună,
Că Domnul ni-a dat noroc,
Și mărind pe Dumnezeu
Pentru mare darul seu.

Ioan Franțiu, econom.

părțile, ear' stăpânirea ungurească e urgisită și are să rămână ca de poveste. Și asta e mare ispravă. Cine a ajuns odată până la atât, puțin îi mai lipsește și e la țintă.

Lăudat fie Dzeu și rămână pe veci neuitat numele bărbatilor, care ni-au croit calea cea nouă, facă cerul, ca poporul nostru, ce de atâta vreme suferă, cât de curând să se vadă și el ajuns la limanul dorințelor sale drepte și sfinte. Ce e de făcut dar' pentru viitor, căci ferul la toată întemplerăa trebuie bătut până e cald și niște nemernici am fi, dacă ne-am opri aproape de capătul drumului.

Despre aceasta în Dumineca următoare. (g. s.)

Schimbări la „Tribuna“.

Stăpânirea își va fi zis: „*Hai să infundăm în pușcărie pe toți redactorii dela „Tribuna“, să bagem spaimă în ei, c'apoi de bună-seamă au să se sparie ceialți și nu se va afla nimeni să le ocupe locul, îngroziți de atâtea procese, de atâtea osândă în temniță și bani. În chipul acesta „Tribuna“ va înceta să le mai facă atâtea bătaie de cap.*

Dar' nu e precum vrea omul, ci precum dă Domnul!

Zilele acestea pleacă la Seghedin patru din redactorii „Tribunei“, în locul lor însă au și intrat alții în loc.

Așa, dorința stăpânirii va rămâne o dorință deșeartă, „Tribuna“ își va afla totdeauna oamenii care s'o conducă în lupta mare și deschisă, ce o purtăm pentru poporul român. Eată ce zice „Tribuna“ despre schimbările din redacția sa:

Schimbări în redacția „Tribunei“. În urma condamnării *en masse* a membrilor redacției noastre, care în curând își vor începe osânda, dl Andreiu Balteș a fost cu ziua de astăzi absolvat de sub răspunderea pentru redacția „Tri-

bunei“, ear' în locul d-sale dl Cornel Scurtu a fost angajat de redactor responsabil. Totodată anunțăm că domnul Dr. Valeriu Branisce a intrat ca colaborator intern în redacția „Tribunei“. De sine înțeles este, că prin aceste schimbări personale, atitudinea politică a „Tribunei“ nu suferă nici o schimbare, ci va rămâne ceea-ce a fost: organul partidului național român, a cărui politică o va susține cu toată hotărârea. Sperăm deci, că poporul românesc și în viitor va da „Tribunei“ toată încrederea, de care s'a bucurat în trecut.

Luminează-te și vei fi.

Ministrul de războiu din Viena a dat zilele acestea la lumină o dare de seamă, ce pe noi ne-a umplut de bucurie. S'a dovedit când cu asentarea feciorilor pentru miliție, că flăcăii cei mai voinici, cei mai bine făcuți și mai sănătoși din Ardeal es. De nicăiri de pe întinderea acestei împărății, nu es ostași ca dela noi. Și mai mulți și mai aleși ca din alte părți.

Ne cade tare bine, sântem mândri chiar, când auzim dela ministrul de războiu, că locuitorii Ardealului sânt cei dintâi în împărăție, judecați după faptură.

Dar' Ardealul de cine este el locuit, de cântecele cărui popor răsună munții, codrii și câmpiile toate? Cine trage brazda de-alungul și de-alatul acestei țeri? Cine a dat nume Surului, Retezatului, Vulcanului, Găinei, Detunații, Oltului, Ampoiului și celorlalte? Este poporul nostru, poporul român, care deși duce și a dus de veacuri, un traiu amar, deși zile bune puține a avut el în moșia sa, este și azi, după faptură, *cel dintâiu dintre toate popoarele* acestei mari împărății!

Și aceasta nu o zice un Român, nici un om așa mai de rînd, ci însuși ministrul de războiu, care mai bine cunoaște popoarele de aici de cât ori-cine.

Asta e bine să ni-o însemnăm și să fim mândri, că așa este.

Asta e cheia ce ne arată, pentru-ce atâtea și atâtea neamuri, ce ne-au coplesit în decursul vremilor, neamuri grozave ca Hunii, Ararii, Goții și cum le mai chiamă s'au stins fără urmă, ear' noi trăim încă și ne întărim pe zi ce merge. A fost o însufiere dumnezească vorba poetului că: „*Românul în veci nu pere*“. Nici o mirare, că dușmanii nostri umblă să-și altoească, să-și reimprospeteze neputincioasă și sarbădă lor viță, cu sângele urmașilor fiilor Romei!

A fi, când, vorba cântecului,

„Când a face plopul pere
„Și răchita vișinele, —
„Ba atnci, ba nici atunci
„Pân' a face plopul nuci
„Și răchita mere dulci.

Din darea de seamă a ministrului mai vedem încă ceva și aceasta, în loc să ne bucure, ne întristează foarte. Vorba e, că în privința cunoștințelor poporul român nu mai stă în fruntea celorlalte popoare din împărăție. ci el se află îndărătul altora, mult îndărăt. Și apoi rămâne pentru totdeauna adevărat, că: „*Cine n'are carte, nu are parte*“.

Sântem la începutul anului școlar. Legea obligă pe fiecare părinte să-și dea copiii la școală. Chiar dacă legea nu ne-ar deobliga la așa ceva, sântem datori să facem totul pentru-ca pe viitor cel puțin scrisul și cetitul să fie o comoară comună pentru fiecare Român. Cum a mers în trecut, nu poate să meargă și în viitor. Ori-ce drepturi politice, fie acelea ori-cât de întinse, puțin folos aduc, dacă poporul nu știe carte, dacă nu știe el însuși mersul trebilor, ci se lasă a fi condus de altul. Dar' apoi când altul te duce, nu te mină acolo, unde binele tău ar cere ca să mergi, făr' te folosește de unealtă pentru a-și ajunge scopurile sale.

Un popor fără cultură nu e nici odată pe depliu stăpân pe soartea sa. E

Blăstemat de mamă-sa.

(Baladă din Crișana.)

Într'o sfântă sərbătoare
Până 'n răsărit de soare,
Mărioara se sculă
Olu 'n mână 'și apucă
La isvor își alergă.
Cum mergea ea se uita
La dreapta și la stânga,
Că vezi doară o-a vedea
Dragul ei de undeva:
Ci 'nzadar căci Ionel
Poreclit de „Voinicel“
În cale nu 'i-a eșit
Căci la luptă a fost pornit.
La luptă în Răsărit
Contra Turcului cumplit
Care 'n țeară-a năvălit.
— La isvor când a sosit
Înainte 'i-a eșit
Un voinic înalt, frumos,
Chichit mândru, un fălos

Pui de Turc cu ochi mari, verzi,
Cărui n'ai ce să te 'ncrezi.
Carele cum o vèzù
În mândrul rai se crezù.
El de mâni o apucă
Cu glas blând o întrebă:
De unde-i? din care sat?
Dar' vorba nu 'și-a gătat
Când 'n brațe o luă
Pe-alui murg se aruncă
Și cu ea la drum plecă.

Lupta bine s'a gătat,
Ionel viu a scăpat,
Și 'ntr'o zi spre înserat
Se reîntoarse 'n al lui sat.
Mamă-sa cum 'l-a zărit
Înainte 'i-a eșit
Și 'ndată 'i-a povestit
Tot ce 'n sat sa 'ntemplat
Turcii cum și ce-or prădat?
Lumea cum e de stricată,
Și cum dela ei o fată,
Mărioara lui Drăgan
E fugită de un an

Pe pământul Turcului
De dragul păgânului.
— „Mamă! nu mai cuvânta,
Că îmi creapă inima,
Ce grăbește a-mi găta
Merindioara și straița
Să 'ncunjur cu ea lumea
Pân' voiui da de mândra mea.
Că nu pot fi fără ea“.
— „Dragul mamei Ionel!
Tu ești tinăr, voinicel,
Pentru-o fată ca dînsa
Nu-ți pune dar' vieața.
Lumea-i mare, fete-'s multe
Și frumoșele și slute,
Și eu cred că 'ți-i afla
Una ca și mândra ta“.
— „Maică, dragă maica mea!
Mare-i zeu lumea asta,
Fete multe sânt 'n ea,
Dar' o ângeră de fată
Ca Mărioara-mi furată
De-ai umbla toată lumea
Să tot cauți nu ai vedea“.

muncește pe seama altora, lămura muncii sale intră în pungă străină. Să luăm învătătură dela Unguri. Fiind el un popor fără carte, e mai mult o vacă de muls pentru Ovrei. De geaba se bate în piept și strigă în gura mare, că *eu sânt totul în țeara asta!* Acestea sânt vorbe, ce nu prind, nu au nici un temei. Budapesta, Aradul, Seghedinul, Alba-Iulia etc. ni-o arată pe deplin, că cine e tare și mare.

Numai, dacă ne vom lumina, vom fi aceea ce meniți sântem ca să fim sub toate împrejurările, cel mai mare și mai vrednic popor din răsăritul Europei.

După făptură sântem cei dintâi, hai se fim și după învătătură.

O zicem deci poporului nostru: „*Luminează-te și vei fi!*” dar' fi-vei pentru veci de veci. (sl.)

DE-ALE POLITICEI.

Ungaria.

Soartea proiectelor de lege bisericești nu e încă hotărît care o să fie. E gingaș lucru din toate punctele de vedere. Aceasta fiindcă legea, cum guvernul avea de cuget s'o facă a ridicat în contra sa o adevărată furtună. Contra ei s'au sculat catolicii în frunte cu Papa dela Roma și toate naționalitățile din Ungaria. De multă vreme se tot frământă lumea dela noi, că ce o să se aleagă de căsătoria civilă (făcută înaintea oficiilor politice). Din cauza lor a picat ministerul lui Szapáry și s'a încurcat și ministerul de acum. Nu încapă îndoială, că legea, și dacă se va face, va fi cu totul alta, dar' nu după pofta inimii celor dela Budapesta.

Foile ungurești se plâng mereu asupra fraților de peste Carpați, pentru-că țin la noi și ne îndeamnă la luptă bărbătească pentru a ne croi, aci în țeara aceasta, un viitor mai fericit. Dar' pot să se supere până li-a trece de dor, căci sângele apă nu se poate face.

O știre nouă, de foarte mare greutate pentru viitoarea noastră luptă politică este, cea adusă zilele acestea de mai multe ziare din țeară și dela noi, că adevărate toate pregătirile sânt făcute pentru a se pute ține în timpul cel mai scurt un congres (adunare) a tuturor naționalităților din Ungaria. Vor lua parte trimișii Românilor, ai Slovacilor, Sârbilor, Rutenilor și Croaților. Vorba e de a se înțelege împreună ca pe viitor naționalitățile să-și dea mâna, să stabilească un program comun, ca să se dea năvală deodată și de toate părțile asupra stăpânirii ungurești.

Până acum mai bărbătește am luptat noi Românii și ceva mai domol Slovacii, și cu toate acestea am clătinat șubreda stăpânire, după-ce lupta se va încinge, după un plan bine întocmit, pe toate liniile și cu puteri înzecite, nici vorbă, lucrurile au să se schimbe încurcând, poate mai curcând decum se crede.

Austria.

Cugetul ministrului-președinte Taafe din Austria, cu programul seu privitor la alegeri, a produs adevărată devalvație între deputații din dieta Austriei. Se tem oamenii de voința poporului, căci după noua lege, adevăratul glas al poporului are să învingă. În chipul acesta atât Nemții din Austria, ca popor, puțini la număr, dar' în dietă tare puternici, precum și Polonii vor înceta a mai fi și pentru viitor asupritorii celorlalte popoare.

Dar' ministrul Taafe e gata a-i trimite pe toți acasă la cămin și a face alegeri noue. El are în buzunar decretul împărătesc pentru disolvare.

Nu e îndoială, că în contra lui Taafe va lupta din răzputeri întreg guvernul maghiar și toate partidele din dieta ungurească, pe căile ce le stau deschise, firește, prin ziare și la Monarch. Noi nu putem decât dorî isbânda lui Taafe.

Francia.

Întreaga Francie sârbăzează venirea trimișilor rusești în Paris. Ceea-ce Fran-

cezii fac în onoarea oaspeților lor ruși e ne mai auzit. Pentru-ca și cetitorii noștri să-și poată face o idee despre frigurile parisiene lăsăm să urmeze aci numai un sfârșit din mirozeniile lor.

Eată ce scriu foile cele mari, că s'au întemplat într'o singură zi:

Oficerii ruși, însoțiți de D. Humbert, președintele consiliului municipal, și de doi consilieri, au vizitat Parisul înaintea prânzului. Pretutindeni au fost salutați cu căldură. Ei au luat dejunul în grădina de aclamațiuni.

La intrarea fiecărui arondisment erau salutați de primar și aclamați de o mulțime enormă. După dejun au vizitat străzile de pe țărmul stâng al Seinei. Oaspeții au fost primiți pretutindeni cu aceleași ovațiuni ca și înaintea prânzului. Ei s'au întors din vizitarea Parisului la 8 oare seara la cercul militar.

Oficerii ruși au fost primiți la Sorbonă de cătră președintele asociațiunii studenților, care li-a urat bună sosire. Amiralul Avelane a mulțumit și a strigat: „Trăească Francia”. Mulțimea a strigat: „Trăească Țarul”.

Italia.

Deodată cu visita flotei rusești în Francia, a făcut și flota engleză (corăbiile de război) o vizită în Italia. Rușii în Francia, Englezii în Italia, asta va să zică mult. Se crede, că Englezii au făcut această vizită ca să arete Rușilor și Francezilor, că în războiul cel mare ce are să vină, țărmurii Italiei vor fi apărați nu numai de flota italiană, ci și de cea engleză.

Primirea ce s'a făcut flotei engleze în Italia a fost însuflețitoare, însă lipsită de beția de sentiment, ce s'a văzut la Francezi.

România.

Întreagă România e în voe bună, din cauza nașterii micului principe *Carol*, care e o cheazășie de stabilitate pentru tronul român. Publicăm la alt loc al foii no-

Mamă-sa ca să-1 desbată
Se mai încercă odată,
Dar' el nu se învoia
La ceea-ce ea 'i spunea,
Ci merindea 'și-o luă
Pe murguț se aruncă,
Lumea 'n cap 'și-o apucă,
Și sbura cum zboară gândul
Întrecându-se cu vântul.
Așa tare se grăbia
Pasărea nu-1 ajungea,
Cea-ce mă-sa când vedea
Lacrimile-o năpădia
Și astfel îl blăstema:
— „Ionel, fiul meu!
Când pe tin' te-am născut eu
Te-am născut într'un cias rău,
Dar' în cer e Dumnezeu
'Ți-a plăti purtarea ta
Când tu nici nu-1 cugeta.
Dumnezeu te pedepsească,
Drumul să 'ți-1 tot lungească,
Să 'ncungiuri toată lumea
Dar' să nu-ți afli mândra,

Și să mori în țeri străine
Ne jelit, ne plâns de nime:
Cum tu 'mi-ai subț țifele
Bee-ți corbii sângele,
Cum 'mi-ai sbătut pieptul meu
Corbi-ți mănca trupul tău”.
Și cum ea 'l-a blăstemat
Chiar așa s'a întemplat.
Lumea o a 'ncungiurat
Mândra nu 'și-o aflat,
Și 'n urmă de supărat
De pe cal mort a picat
Lângă-un fag mare uscat
Într'un codru neumblat
De-alui țeară 'ndepărtat
Unde corbii 'l-au mâncat.
Ear' de-atunci sufletul lui
Sboară 'naltul cerului,
Dar' în cer n'are intrare
Fiind sub blăstēm prea mare.

* * *
Deci cel blăstemat de mamă
La bine nu tragă seamă,
Căci blăstēm pe lume nu-i
De greu ca-al părintelui.

Antoniu Popp.

Mândra și hoțul.

Tot din Bănat.

Pe a codrului cărare
Merge-un voinicel călare,
Frâu 'n mână 'mi-1 ținea
Și din gură cuvânta:
Sue sus, murgul meu, tare,
Că apune sfântul soare,
Și când soarele-a sfințit
Mai grea calea că ni-a fi,
Că e noaptea 'ntunecoasă
Și pădurea-i urcicioasă,
Și calea fi neumblată
Eu sânt singur de-astă-dată,
Murguțul din cap făcea
Din picioare tropotia,
Semn că ostenit era
Și pe loc și Tabăra
Cel voinic se cobora,
De frâu calu 'și-1 lua
Și pe picioare pleca
Până dealul 'și-1 suia,

stre scrisoarea regelui Carol I. către ministrul-președinte L. Catargiu și ceva despre ceremonialul botezului micului principe. Cu ocasiunea botezului vor fi amnestiați (ierțați prin decret regal) toți cei judecați pentru delict (greșeli) politice (cum e la noi dl Dr. Vasile Lucaciu și ceilalți).

Scrisoarea regelui Carol

către

domnul Lascar Catargiu.

„Monitorul Oficial” al României publică următoarea scrisoare a M. Sale regelui Carol către domnul ministru-președinte Lascar Catargiu, din incidentul nașterii prințului Carol:

„Scumpul Meu președinte al consiliului!

„Fericita naștere a unui principe în Casa Noastră îndeplinește o dorință scumpă inimii Noastre. Îndoit de mare însă Ni-a fost bucuria când am văzut cu ce căldură ea a fost împărtășită de întregul popor român. Din toate părțile țării, numeroase adrese de felicitări Ni-au mărturisit în adevăr mulțumirea sufletească cu care s'a primit vestea acestui însemnat eveniment. Neputând mulțumi fiecărui în parte, după-cum am dori, îndeplinim o dulce îndatorire rugându-Vă, scumpul Meu președinte al consiliului, a exprima autorităților, diferitelor instituțiuni și societății ca și tuturor persoanelor private, domni și doamne, din partea Noastră și din partea principelui și principesei României, cât suntem de mișcați și recunoscători pentru această nouă și scumpă dovadă de dragoste cu care poporul român știe a încunajura pe familia sa domnitoare în zilele de fericire, ca și în cele de restriște.

„Facă bunul Dumnezeu ca frumoasele urări, ce s'au adus în jurul leagănelului principelui nou născut, să se îndeplinească spre binele și mărirea scumpei Noastre țeri.

„Primiți, scumpul Meu președinte al consiliului, încredințarea afecțiunii ce Vă păstrez.

„Castel Peleş, în 5 Octomvrie 1893.

„Carol”.

Cu un luptător harnic mai puțin.

Unul din bărbații cei mai de preț ai noștri, un om tare învățat, profesor de frunte, iubit și stimat de toți câți l-au cunoscut, un bun tată de familie, un bărbat care-și iubia neamul din toată inima sa și care cât a fost sănătos în toate împrejurările vieții și-a făcut datorința ca puținii alții, — în sfârșit un Român dela care aveam să ne așteptăm încă de aci încolo la multe scrieri folositoare, la multe fapte vrednice, — a răposat aici în Sibiu în 9/21 Octomvrie a. c. Acesta este **Dr. Ioan Crișian**.

Jalnica familie ni-a trimis următorul anunț funebrel:

IOAN CRIȘIAN,

Doctor în filosofie, protopresbiter ort.-orient., asesor consistorial, profesor la seminarul „Andreian”, director al școlii civile de fete a „Asociațiunii transilvane” etc.

după îndelungate și grele suferințe, în vîrstă de 40 de ani, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului Sâmbătă în 9/21 Octomvrie la 11 oare noaptea.

Înfrânți de durere aducem aceasta la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților.

Rămășițele pămîntești ale scumpului decedat se vor duce din locuința sa, strada Urezului Nr. 37, spre repausul etern Luni în 11/23 Octomvrie la oarele 3^{1/2}, după amiază în cimiterul din suburbiul Iosefin.

Binecuvîntată se-și fie memoria!

Sibiu, 10/22 Octomvrie 1893.

Maria Crișian născ. Roșca,
soție.

Ioan, Ascaniu, Silvia și Marcel,
ca fii și fiice.

Primească jalnica familie sincerele noastre condolențe pentru pierderea ne-reparabilă ce a îndurat.

Botezul prințului Carol.

Eată amănunte pe care un ziar oficial din București le dă despre botezul fiului moștenitorului tronului român: Cu această ocazie primăria capitalei va da în București sărbări populare. Consiliul comunal a numit o comisiune compusă din domnii consilieri St. Velescu, I. Lenș-Slătineanu, Nicolau și Al. Ciurcu, care în înțelegere cu dl primar să fixeze programul acestor sărbări, și în același timp să aleagă darul de botez. Pentru care consiliul a votat suma de 10.000 lei. Această comisiune s'a întrunit și a hotărît unele puncte ale programului sărbărilor. Astfel s'a decis între altele, ca în seara botezului să se ilumineze toate edificiile publice, să se dea un foc de artificii, să se dea la Teatrul-Național și la alte teatre reprezentațiuni gratuite populare și să se organizeze jocuri publice în diferite piețe ale orașului unde vor cânta muzici militare și lăutari. Se poate ca cu această ocaziune să se desfunde pe piețele publice și mai multe butii cu vin, cu care va fi cinstit poporul, ca să se bea în sănătatea noului născut. În ce privește reprezentațiunile populare, spre a evita îmbulzeala și îmbrâncelile la intrările teatrelor, s'a propus idea ca toți câți vor merge la sărbările gratuite din grădina Cismigiu să primească la intrare bilete de tombolă și cu ele se vor câștiga locuri de teatru. Cu chipul acesta toți câți vor asista la reprezentațiuni vor avea bilete corăspunzătoare cu numerii locurilor și nu se vor produce neorîndueli. În ce privește darul de botez nu s'a putut hotărî nimic precis, din cauza răspunsurilor telegrafice ce se așteaptă din străinătate la întrebările, tot telegrafice, ce s'au trimis. S'a emis idea ca orașul București să ofere, ca și în 1870 cu ocazia botezului regretatei principese Maria, mărturiile, care ar avea forma unor medalii comemorative. Există însă temerea, că timpul va fi prea scurt

Ear' în virful dealului
La fântâna corbului
Murguțul și-l adăpa
Cu ovēs 'mi-l îmbia,
Ș'amēndoi mai odichniau
Pân' puteri își căpētau,
Ș'atunci ear' încăleca
Calului pinteni dădea,
Calea earăși începea
Și nici că se mai opria,
Până-ce nu ajungea
Unde codrul se cotește
Și poiana se lărgeste,
La o coliboară mică,
La o mândră porumbică,
Ce tot sta și aștepta
La Dumnezeu se ruga
Sē-i aducă bădița.

Ioan Franțiu, econom.

Cântec poporal.

Din Bănat.

Trandafir cu floare
-Inima mă doare,
Și mă doare rău
După neica meu.
Că s'o 'ndepărtat
Și m'o zeuitat,
Vrăjitoare bună
Fă neica să vină!
Sē vină curēnd
Că m'afă oftānd,
Sē vină degrab
Că-l aștept cu drag.
Neica de-o veni
Bine și-oi plăti,
Dar și-oi dărul
De mi mulțumil,
O cutie bună
Din vremea bătrână,
Tu ești mai demult,
Mai multe-ai văzut.

Fost-au și vremi rele,
Fost-au doruri grele,
Le știi alina
Și a le uita,
Eu mă rog de tine
Fă-ți milă cu mine,
De-ai avut vre-odată
Milă de vr'o fată,
Aibi acum de minē
Ce stau lîngă tine,
Neica de-o veni
Bine și-oi plăti,
Dar și-oi dărul
De mi mulțumil.

Ioan Franțiu, econom în Țerova.

POESII POPORALE.

Frunză verde alunea,
Săracă inimă mea
Cum zace dorul la ea,
Și 'mi-o frînge și apasă
Încât ochii lacrimi varsă,

pentru-ca să se poată face ceva artistic și dacă răspunsul ce se așteaptă din străinătate nu va fi favorabil, va trebui să se renunțe la această idee. Tot din cauza scurtimii timpului nu s'a putut adopta ideea de a dăru un cazan de argint, lucrat artistic, în care să se boteze micul principe. Dacă primele două propuneri nu vor fi realizabile, atunci se poate ca să se ofere o icoană frumoasă de argint și aur, împodobită cu nestimate și care să reprezente pe sfinții împărați Constantin și Elena, pe patronii orașului București. S'a făcut și o propunere ca darul să fie o jucărie care să poată înveseli pe micul principe îndată-ce ar începe să simtă. Un membru al comisiei a propus să se comande o trăsurică frumoasă cu armele orașului, la care să fie înhamate patru capre și cu care principele Carol ar pute fi preumblat chiar la primăvară. Din nefericire nici acest dar n'ar pute fi gata pentru ziua botezului și e probabil că de aceea se va renunța și la el.

La temniță.

Domnul Nicolau Roman a plecat la 3/15 l. c. la Seghedin spre a-și începe pedeapsa, la care a fost condamnat de către juriul din Cluj în procesul Replicei. Despre plecarea d-sale ni-se scriu din Bistrița următoarele: Domnul Nicolau Roman a plecat astăzi către Seghedin pentru a suferi pedeapsa ce i-a dictat-o juriul din Cluj în procesul Replicei. La gară erau mulțime de inteligenți români din orașul nostru, care veniseră anume pentru a mai vedea odată pe acela, care merge ca să sufere pentru neamul nostru martiriu și pe care un an de zile întreg nu au speranță de a-l mai revedea în mijlocul lor. Au venit deci să-l mai îmbrățoseze odată cu căldură frățască înainte de a pleca. În momentul când domnul Roman se pregătea de a se urca în cupeu, eată că sosesc Români șoimușeni, care

Cât îmi e ziua de mare
Și noaptea fără 'necetare.

Dorule poamă amară,
Du-te la mândra deseară,
Spionează-o și-o păzește
De vezi la mine gândește
Sau cu altul se iubește?

Să te bată, mândro, bată
Jurământul tău deodată.
Că tu tare te jurai
Că pe altul nu mai ai;
Dară te-am prins, vai de mine
Stând cu altul lângă tine.
Nu-ți ajute Precesta
Și sfânta Dumineca!
Că inima mi-ai stricat
Și acuma m'ai lăsat.

Sebeșul-săsesc, 3 Octomvrie n. 1893.

Culese de Simeon Henegariu.

veniseră în mai multe căruțe pentru a-și arăta nestrămütata lor iubire și stimă față cu iubitul lor martir. Înșuflețiri generale, îmbrățșeri și stringeri de mâni, entusiasmul e la culme. Șoimușenii salută pe martir, apoi își liberează cu toții bilete pentru clasa a II-a și cu toții, bărbați și femei se urcară în cupeul unde era domnul Roman. Străinilor le părea curios și nu-și puteau explica ce poate să fie, că atâția plugari români, bărbați și femei se urcau în cupeul de clasa a II-a. Cupeul în care e domnul Roman e îndesuit de economi și inteligență, bărbați și femei. Când trenul se pune în mișcare, un puternic „Deșteaptă-te Române“ începură a întona cu toții cei din cupeu, apoi urmă „Tricolorul“ și alte poezii naționale, cântate cu mare înșuflețire. Cu toții l-am înșoțit până la stațiunea din Serețel, unde luându-ne încă odată rămas bun dela iubitul nostru și dându-ne jos din tren, domnul redactor al „Minervei“ George Curteanu rostește un frumos discurs, la care răspunde domnul Roman plin de emoțiune și nația strigând un puternic „Să trăească.“ Clopoțelul sună și trenul se pune în mișcare, dl Roman se pune în fereastră, salutările continuă prin semne până când trenul dispăre. Dela gară am plecat apoi cu toții în comuna Serețel, unde după o scurtă petrecere de frățietate Bistrițenii au plecat spre Bistrița, ear' Șoimușenii pe valea Șieului către Șoimuș.

O călătorie în jurul lumii.

Zilele trecute s'a întors la Viena archiducele Francisc Ferdinand, nepotul și moștenitorul presumpțiv al împăratului Francisc Iosif, din călătoria de 10 luni pe care a făcut-o în jurul lumii.

În decursul acestei călătorii — spun ziarele vieneze — archiducele și-a înșemnat zi de zi impresiile și experiențele. Memoriile acestea formează vr'o 12 volume de câte 120—150 de fețe, scrise toate chiar de mâna archiducelui. Ele se vor tipări, însă numai pentru un cerc foarte restrins. Dar' materialul științific din aceste memorii va forma obiectul a două volume, destinate publicității și din care unul va trata despre viața oamenilor din țările exotice, prin care a trecut prințul, ear' altul despre viața animalelor din aceleași ținuturi.

Memoriile, spun ziarele, sunt scrise cu mult temperament. Foarte cu deamăruntul sunt caracterizate particularitățile Budiștilor, Bramanilor etc., fanatismul religios al Fakirilor, particularitățile istorico-culturale ale țerilor și locuitorilor.

Cu deosebire excelează prințul în descrierea diferitelor jocuri și petreceri de sport ale popoarelor exotice. El nu neglijează însă nici-decum amănuntele culturale, pe lângă cele etnografice, astfel, de pildă, arată un mare interes pentru

marile industrii din India, Australia și America.

Descrierile de peisage nu sunt nici ele neglijate. O deosebită impresie au făcut asupra prințului munții Himalaia.

Colecțiunile pe care le-a adus archiducele din călătoria sa sunt foarte numeroase. Ele ocupă nu mai puțin de patru sute de lăzi și sunt împărțite în colecțiuni de istorie națională, de istoria artei și curat etnografice. Arme, giuvaerice, vase, idoli, cărți etc., tot ce s'a părut archiducelui curios și interesant a colecționat în cele 400 de lăzi.

Trofeele de vânătoare formează o colecție a partș; și acestea se numără cu miile. Fiarele ucise de archiducele, care e cel dintăiu vânător din monarhia austro-ungară, se ridică la un număr respectabil; printre ele se numără: 20 de tigri, 9 leopardzi și 2 elefanți.

După prima sa vânătoare de tigri în India, archiducele a scris în memoriile sale următoarele cuvinte:

„Știu să-mi păstrez sângele rece la vânătoare; — cu toate acestea însă trebuie să mărturisesc, că în momentul când am văzut înaintea ochilor primul tigrul, am simțit svicnindu-mi inima. . .“

SCRISORI.

Arad, 29 Septemvrie 1893.*)

Generoasa națiune maghiară a remunerat patriotismul lui Pituk Béla, ieri l-a ales reprezentanța orașenească de dascăl la o școală din suburbii, între Români.

Corteșul lui Pituk a fost avocatul Dr. Barabás Béla, ear' patronul bürgermeister-ul Salacz. Barabás a voit bag-seamă să dovedească Românilor că nu e ingrat față cu Români care l-au ridicat prin clientela lor la aceea ce este, ci la rindul seu acum își dovedește „filoromânismul“, cu care odinioară se colăcia în jurul Românilor, prin aceea că eată acum în schimb pentru pânea ce i-a dat-o Români, dă și dînsul pânea unui Român, lui Pituk Béla adecâte; ear' Salacz a voit bag-seamă și el să dovedească că e conștiu de originea sa românească. Un Șuluf și în formă de Salacz tot Român rămâne, de aceea a dat pânea unui conațional al seu, după chipul și asemănarea sa.

Eată „filoromânismul“ maghiar, pe care Români îi iubesc dînșii.

Prin acest măreț fapt s'a isprăvit însă și altceva. El a fost și un „hazafias tüntetés“, zice „Arad és Vidéke“, organul lui Barabás Béla, sfredelul patriotismului din Arad.

Și la a cui adresă s'a făcut oare acest „hazafias tüntetés“? La a Românilor, zic ei. O asmuțare a trădătorilor de neam cu hoitul slujbelor.

Ei, dar' știm că Monarchul a numit „gyalászat“ demonstrația cu Pituk în Oradea-mare, ear' fișpanului i-a poruncit aspru să pună capăt „hazafias tüntetés“-urilor.

Dacă dară alegerea lui Pituk a fost o „demonstrație patriotică“, atunci ea este pro-

*) Întărziată din lipsă de loc.

prialmente demonstrație față cu Regele, Barabás a reabilitat pe Pituk față cu Monarchul, și ieri a luat patriotismul poziție faptică față cu Coroana, întocmai precum ne vestise cu o zi mai înainte „Arad és Vidéke”, organul lui Barabás, că s'a hotărât în clubul seu independent.

Așa este explicată și frasa „lealității” maghiare a „celui mai leal și cavaleresc popor din lume”.

În alegerea de ieri s'a manifestat aprobarea faptelor lui Pituk din partea reprezentanței orășenești. Bine! Acum dar' nu se mai poate zice că cestia lui Pituk e cestia stradelor turbulente, ci că ea este a cetățenilor maghiari.

Fie acest fapt rezultatul comuniunii de principii politice, ori a fricei de alte „leleplezés”-uri ale unui Pituk desamăgit; societatea maghiară s'a infundat în păcatele lui Pituk și să vadă cum va eși din prăpastia în care a dus-o patima. Apoi de, patima e rău sfetnic!

Vorba aceea: blăstămul păcatului este că tot păcat naște. Sântem veseli de cursa în care au intrat adversarii nostri politici în 28 Septembrie în Arad.

Altcum corpului didactic orășenesc îi gratulăm pentru această deamnă acuisiție.

Acum va fi și timpul suprem să se ridice institutul de corecțiune, proiectat mai deunăzi de un învățător orășenesc de aici pentru eternizarea mileniului în orașul Arad.

Omicron.

Onorate Dle Redactor!

Cu părere de rău am cetit „Foia Poporului” din 12/24 Septembrie a. c. nr. 37 sub rubrica „Scrisori” datată din Lăpușnic, și la care sânt eu subscris. În fața martorilor Vă rog a publica următoarea declarațiune:

Nici-odată n'am avut de gând ca să scriu ceva rău despre iubitul nostru administrator parochial, pentru-că n'am avut nici o cauză, după-cum recunoaște tot sufletul din comuna noastră, care-l stimează și-l iubește, și care numai folos a arătat în comuna noastră.

Mă mir de acela, care a îndrăsnit să-mi subscrie numele meu, căci Vă mărturisesc, că de când a sosit în comuna noastră prețuita noastră „Foia Poporului” nr. 37, și pe care numai stimatul nostru administrator parochial a introdus-o, atât eu, cât și familia mea sântem tare măhniți și nu mai avem liniște. Ba ce e mai mult, îmi este rușine a și da ochi cu părintele nostru. Despre înfruntările poporului din comună pentru această blăstămăție nu mai pot zice nimic; căci pe iubitul nostru preot îl cunosc toți de un adevărat păstor, care prin purtarea și sfaturile sale părintești și-a câștigat iubirea, încrederea și stima locuitorilor din Lăpușnic.

Declarăm încă odată că scrisoarea din nr. 37 nu este trimisă nici subscrisă de mine, s'a făcut fără știrea mea și alt Trifon German în comuna noastră nu există.

Lăpușnic, în 29 Septembrie 1893.

Prea credincios:

Trifon German, econom.

Fiind de față ca martori: *Vasilie Nedici*, comerciant; *Nicolae Bihoy* reprezentant comunal, membru și notar al comitetului parochial. Cu totul acea scrisoare e falsă. *Ioan Olar*, învățător.

AVIS.

Mulți dintre onorabilii nostri abonenți se plâng, că nu primesc foaia regulată, ci la unii le sosește tare târziu, altora li-se pierde o sumă de numeri. Din parte-ne facem cunoscut, că „FOAIA POPORULUI” este regulată în fiecare Vineri seara și se trimite deodată la toți abonenții. Vina dar' poate s'o poarte posta și mai ales aceia prin a căror mâni trece foaia, după-ce se scoate dela postă.

Administrația.

CRONICĂ.

Știre redacțională. Dl *Ioan Russu Șirianul* ducându-se din Sibiu pentru câteva zile în treburi private, în lipsa d-sale a primit răspunderea dl *George Moldovan*, administrator al „Institutului Tipografic”.

Ca în satul lui Cremine. „*Tribunei*” i-se scrie din Dolova, că acolo gendarmii au împușcat pe doi Români, pe Maxim și Antonie Albu, care au murit numai decât. — Frumos!

Episcopat român în Macedonia. Cetim în ziarul „*Peninsula Balcanică*”, numărul cel mai nou: „Informațiuni din isvor oficial ne asigură, că cestiunea episcopatului românesc în Macedonia este reluată și că tratările ce se fac cu sublima Poartă în această privință sânt pe așa cale, încât lasă să se întrevadă rezolvarea mai mult decât probabilă a acestei probleme în mod favorabil intereselor românismului într'un viitor foarte apropiat.”

În capela română din Paris s'a celebrat Dumineca trecută o mare liturgie, cu ocaziunea instalării noului preot. De față au fost membrii legațiunii și ai coloniei române.

Predica unui preot valah. Sub acest titlu „*Magyar Hirlap*”, ziarul șovinistului Horváth Gyula scrie: „De pe amvon, pe drum și pretutindenea, preotul valah *Vasile Bălan* din Sân-Mihai-Telic, predică poporenilor sei că dacă au de lucru la perceptoratul din Cluj, apoi să nu vorbească decât românește. Acum perceptoratul, în marea sa încercătură, a rugat pe pretorul să-i vină într'ajutor, pentru-că la perceptorat stau baltă trebile, ear' Românii nu vor să vorbească decât numai românește”. În fața unor astfel de stupidități ti stă omului mintea în loc. Nu mai încapă îndoială, că cei dela ziarul „*Magyar Hirlap*” sânt nebuni, care au nevoie de cură radicală.

Liturgie ungurească. În comisiunea financiară a dietei din Budapesta, la pozițiunea ajutoarelor acordate bisericilor gr.-cat. și gr.-or. — *Adalbert Kovács*, un calvin fanatic, face atent pe ministrul, că acest ajutor se folosește din partea respectivelor biserici spre scopuri contrare statului. Învită pe ministrul de culte ca pentru Ungurii aparținători acestor biserici, să înființeze episcopii maghiare. Ministrul asigură pe vorbitor că priveghiază strict asupra întrebuirii acestor ajutoare; încât pentru înființarea de episcopate cu limba liturgică maghiară, se ocupă demult cu această idee și crede, că va veni și timpul realizării ei. Va veni, da, la sfântul așteaptă,

dar' până atunci, credem, că o să ese și pînții și teremtette din modă.

Visuri nebune. „*Ellenzék*” din Cluj, care, lucru vechiu, bate câmpii și îndoapă pe cetitorii sei cu politică de pe vremea lui Ciubăr-Vodă cel nebun, într'un articol cât postul Paștilor de lung — se preocupă de răspunsul, ce are să-l dea ministrul Csáky la cunoscutele interpelațiuni ale kossuth-istului Madarász. Dela aceste răspunsuri depinde atitudine politica a Românilor pe viitor, zice ziarul *promisiunilor vage și al utopiilor nebune*. Măi, măi! d'apoi că Românii au un program istoric și 1001 de răspunsuri d'ale lui Csáky sânt pentru noi — gura zice vântul duce.

Adunările de controlă pentru gloțași. Ministrul unguresc de honvezi va presenta în parlamentul maghiar un proiect de lege referitor la adunările de controlă ale gloatelor.

Întrunire agricolă în Roșia-săsească. Comitetul central al „Reuniunii române agricole” din Sibiu invită pe membrii și sprijinitorii reuniunii la întrunirea agricolă, ce se va ține Duminecă în 17/29 Octombrie 1893 în Roșia-săsească. La aceasta se va vorbi despre foloasele tovărășiilor agricole, despre mașinile agricole și despre cultura pământului și a pomilor.

Hymen. Dl *Ioan Murăroiu* anunță cununia sa cu d-șoara *Maria Mușlea*, ce s'a celebrat Duminecă în 10/22 Octombrie, în biserica Sf. Nicolae din Brașov.

— Din *Blaj* ni-se anunță cununia dlui *Nicolae Vilt* cu d-șoara *Gisela M. Turcu*, care se va celebra Duminecă în 17/29 Octombrie a. c. în biserica catedrală de acolo.

— Domnul *Lazar Marcu*, notar cercual în Armeni, comitatul Albei-inferioare și domnișoara *Ana Popp*, născ. *Rodean*, își vor sërba cununia în 29 Octombrie n. în biserica gr.-or. din Seliște.

Logodnă. Dl *Augustin Mihușiu*, învățător în Alibunar, s'a logodit cu d-șoara *Ecaterina Vior* din Orșova.

Focarul holerei. Se vestește din Constantinopol că Sultanul a acordat 30.000 de lire turcești, din casseta sa particulară, pentru a se executa primele lucrări de însănătoșare a orașului Mecca, de unde pelerinii musulmani propagă regulat în fiecare an holera în diferite părți ale răsăritului. Se va construi între altele, un mare și igienic caravanserai pentru 6000 de pelerini.

Posta redacției.

Mai multor domni. Când ni-se trimite câte ceva spre publicare, fiecare ne scrie: „rog a se publica în numărul proxim”. Răspundem, că nu se poate, pentru-că e numai cât se vede de mare, ear' material din afară ne vine foarte mult. Rînd pe rînd se va publica tot ce e de publicat.

Dlul A. G. în S. „*Mers-a Moțul*” nu se poate publica. E numai o imitație din o poezie de A. Murășianu aflătoare și prin cărțile de lectură. Trimiteți ceva original.

Dlul A. G. în G. „*Drepturile nu se cerșesc*” — în nr. următor, cea pentru „*Tribuna*” are un subiect desbătut deja îndeajuns.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Institute de credit și economii la sate.

De câte-ori vedem punându-se la cale câte un lucru bun, despre care știm din capul locului, că are să-și reverse roadele sale binefăcătoare asupra sătenilor noștri, totdeauna ne crește inima de bucurie și și nu putem lăuda din destul pe cei-ce, mînați de dorul înaintării neamului nostru, pun la cale acele lucruri bune, precum și pe cei-ce îi urmează, dându-le mîna de ajutor.

În aceste vremuri grele pentru noi Români, numai *faptele* sînt, care trag în cumpănă; numai faptele săvîrșite cu dragă inimă sînt, care au să hotărască înălțarea noastră.

O astfel de faptă, vrednică de luarea aminte a tuturor satelor și orășelelor românești, este înființarea institutului de credit și economii „*Brădetul*“ din Orlat, ale cărui statute le vom tipări în numerii următori ai „*Economului*“.

Este adecă vorba de „reuniuni de credit rurale“ despre care s'a mai scris în numerii 29, 30 și 31 ai acestei foi și care vedem, că încep a se împămînteni și la noi, și e vremea ca să se împămîntenească în cele mai multe sate. E vremea ca tot ce vedem că e spre folosul nostru obște, să îndeplinim fără aminare, ca astfel să ne punem în rînd cât mai iute și cât mai bine pe toate cărările vieții. Apoi despre folosul cel mare al acestor reuniuni n'ar trebui să mai stee nime la îndoială.

Știm cu toții lipsele, de care suferă poporul nostru sătean. Aceste lipse sînt lighion. Să vedem dar' vre-o câteva:

Nu arare-ori se întemplă de focul mistue într'un cîș de vreme casele și tot ce se află în ele și împrejurul lor la zeci de plugari, și cum zice Constantin Negruzzi:

„Și perd ca printr'un farmec întreaga avuție
„Ș'ajung fără de veste la neagra sărăcie...“;

ceea-ce totuși nu s'ar întempla, dacă iubiiții noștri plugari ar fi mai departe vîzătorii și și-ar asigura averea împotriva focului — lucru care, cu durere trebuie să mărturisim, rar se întemplă la sătenii noștri. Acum dacă la o astfel de nenorocire se poate da ajutor cât mai grabnic și fără de a pricinui celor loviți de mîna sorții cheltueli mari și umblete îndelungate — s'a făcut un bine destul de însemnat, ear' acest lucru bun îl poate face, la toată întemplarea mai ușor, „reuniunea de credit rurală“ din satul cu nenorocirea.

Se întemplă apoi cum scrie ear' Negruzzi:

„Că grindina de-odată se varsă sfirmitoare,
„Stricînd pe cîmp fînațe și holde și ogoare“.

Înproțiva grindinii oamenii noștri să asigură încă și mai puțin ca înproțiva focului. Mânia aceasta a cerului încă ni-

s'ar părea și ar și fi mai puțin simțită, când reuniunile sau institutele, de care e vorba, s'ar înființa în cât mai multe locuri.

Dar' mai vin și alte rele:

„Cînd apele se varsă, ori seceta cea crudă
„Ne strică fără milă un an întreg de trudă“.

Se întemplă de multe-ori de-îi cade plugarului boul din jug și încă chiar atunci cînd e puterea lucrului, — cîtă înlesnire nu-î poate face un împrumut, pe care-l capătă dela banca din acel sat și încă chiar în ziua nenorocirii?

Dar' cîți nu cad la pat, ori chiar mor, fără ca cei din jurul lor să aibă măcar un singur ban pentru a putè căuta mai în pripă de sănătatea bolnavului sau pentru a fi în stare de a intrupa momentului rămășițele pămîntești ale celui răposat? Sînt însă, afară de aceste, multe, foarte multe întemplările, unde reuniunea de credit rurală se poate socoti ca un ânger apărător al celor ajunși în strîmțorare.

Chiar și numai din partea aceasta, dacă vom lua în băgare de seamă foloasele, ce le aduce o cassă de împrumut, adecă institutul de credit de pe la sate, ne încredințăm pe deplin, că și numai foloasele atinse mai sus sînt foarte mari, vrednice de a se gândi asupra lor cei chemați și de a face tot ce le stă în putere, ca poporul nostru sătean să nu mai fie și pe viitor lipsit de ele, după-ce vedem că acestea sînt un mijloc fusemnat de a da cu ajutorul lor înainte.

Dar' să ne dăm seama despre însemnătatea acestor reuniuni numai pentru întemplările de nenorociri ce-î pot ajunge pe sătenii noștri și din care ele îi pot mîntui.

Mulți economi au lipsă de îmbunătățiri în economia lor, meseriașii (meșterii) și neguțătorii eară de împrumuturi ieftine și la îndemână pentru purtarea cu mai mult folos a ocupațiilor lor. Aici reuniunile noastre de asemenea au să ne fie de cel mai mare ajutor.

Un împrumut la institutele de credit de pe la sate, unde toți oamenii se cunosc unii pe alții, se poate face cu mai mare înlesnire ca la orașe, aflându-se mai ușor și chizeșia trebuincioasă și totodată fiind toți împrumutătorii cunoscuți de aproape și celor-ce stau în fruntea institutului. Astfel împrumuturile se pot face în grabă, cu puține cheltueli și fără umblete nenumărate. Apoi se pot face la aceste institute împrumuturi cît de mici, pe cînd la institutele de bani din orașe nu se prea întemplă aceasta și așa omul de multe-ori e silit să împrumute bani mai mulți de cum are lipsă, numai din pricină, că nu 'i-se dau mai puțini, adecă chiar numai de cîți are el trebuință.

Dar' astăzi nu pot cei mai mulți nici măcar să-și închipuească foloasele cele multe și mari, ce le vor aduce institutele de credit și economii de pe la sate. Oamenii noștri se vor deda mai bine la

cruțare și micile lor prisosuri nu le vor ține pe fundul lăzii, unde de multe-ori au fost mistuite de foc, ori furate, de mîni rele; nici nu vor cheltui alții de multe-ori Dumineca, ceea-ce au câștigat într'o săptămână întreagă, ci se vor deda a face ca agoniseala lor să se înmulțească, întrebuintînd bine banul, ferindu-se de cheltueli zadarnice, desvîțându-se de datini pécatoase și păgubitoare — prin așezarea banilor lor, câștigați din timp în timp la institutul de economii (de cruțare) din satul lor.

În felul acesta băncile sau reuniunile rurale (de pe la sate) vor lucra cu multă putere nu numai pentru înmulțirea averii poporului nostru, ci și pentru înaintarea lui în năravuri bune.

În legile (statutele) ce trebuie să le aibă fiecare institut de credit și economii e de a se hotărî o parte din venit pentru ajutarea bisericii și a școlii, precum și a săracilor ș. a., gustînd așadar și aceste lucruri atît de scumpe nouă din binefacerile institutelor noastre de credit și economii.

Că în sfîrșit aceste institute au să fie și o proptea sdravănă la gardul, cu care vrînd nevrînd, trebuie să împrejmuim limba, naționalitatea și legea noastră, nu se poate îndoii nime.

După-ce am arătat, precum credem, din destul, însemnătatea institutelor de credit și economii pe la sate, mai aflăm a fi de lipsă ca să pomenim, că nu e sat românesc de ceva treabă, în care să nu se afle 2—3 cărturari și fruntași înțelepți și cu trecere la popor: preot, învățător ș. a. Doi-trei sînt de ajuns, ca să se apuce de lucru, cum trebuie, și să-î ducă la bun sfîrșit.

Îndemnăm așadar' pe cărturarii noștri de pretutindenea a se gândi asupra acestui lucru bun și a-și da toată silința ca să-î pună în ființă; ear' pe iubiiții noștri plugari îi îndemnăm ca să fie cu toată încrederea față cu fruntașii lor și să le dea mîna de ajutor la săvîrșirea acestui lucru, din care, la zile de nevoe, tot dinșii vor trage mai mult profit.

r. s.

Cele douăsprezece porunci ale cultivătorilor de pomi.

I.

De ai un petec de loc gol,
Pe el un pom de grab' sădește;
Căci pomul e un capital
Ce an de an dobînda-ți crește.

II.

Sădește numai pe ales!
Trunchi tinerei și sănătoși
Cu multe rădăcini subțiri;
Nici-cînd bubăți, bătrîni, gheboși!
Nu lăcomi la pomi străini,
Ia-ți vecinic pomi din țeara ta;
Și pune mulți de-același soi,
La feluri multe nu căuta!

III.

Dă pomilor loc larg de-ajuns,
Să poată crește ne 'mbulziți!
Cei mici lumină de nu au
Vor crește 'ncet și prăpădiți.
De ai în ochi al vremii mers
Tu pomii pune-'i, măsurând,
De zece metri depărtați,
Și-așează-i frumos, în rind.

IV.

De-un metru groapa s'o afunzi!
Și trunchiul pune-l drept în ea!
Ear' gliile toate din jos.
Ear' trunchiul când îl vei lega
Să nu-'l strîngi tare de araci,
Căci locul, cum e scormonit,
S'așează încă zi de zi,
Trăgînd și pomul ce-ai sădit.
Ear' ca să stee revenos,
Pămîntu 'n jur de pom îl fă
Ca un tăier, ascufundos.

V.

Când pomișorul prin mutat
La rădăcini a pătimit:
Să tai și-o parte-a crengilor.
Pe cea din mijloc negreșit
Să n'o prea scurți! ear' încolo
A treia parte poți să tai!
În șese ani urmînd așa
Pomi roditori și mândri ai.

VI.

Să curăți pomii cei bătrâni,
Altcum în roadă scad mereu!
Uscate ramuri nu lăsa
Nici mușchiu pe ei, că-'i strică rău.
Coroana de s'a prea 'ndesat
N'o vor străbate razele,
Ci tu rărește-o puțințel
Ca să se coacă roadele.

VII.

În toamnă pomii vărue-'i!
Căci coaja li-s'a netezi,
Și stricăcioșii lor dușmani
Tot fel de goange: vor peri!

VIII.

De vrei o roadă cu belșug,
Dă pomilor gunoiu din greu!
Dar' despre-ale lor rădăcini
Să ții în minte tot mereu,
C'asa departe dela trunchiu
Pe sub pămînt s'au resfirat,
Pe cât afară în vîzduh
Coroana lor s'a desvoltat.
Și tu atât să sapi în jur
Când lîngă pomi vei gunoi,
Căci ei întineresc așa
Și tot mai bine vor rodi!

IX.

Când pomul vezi c'a încetat
De câțiva ani de-a mai rodi,
Dar' e voinic și sănătos,
Tu mănios nu-'l potopi!
Ci-'l lasă încă câțiva ani
Și 'ncearcă să-'l mai altoești.
De-'i prea stufos, tu an de an
Pe-a treia parte să-'l rărești.

X.

De ai un pom de tot bătrîn
Și numai slab dînd roada sa,
Dar' e de soiu de tot ales:
Pe-acela încă nu-'l tăia,
Ci scurtă-'i crengile prea lungi.
Pe cele strîmbe taie-le,
Și pe car' vezi că se potop,
Că ear' vor sporî roadele.

XI.

Grijește-'ți bine pomii tăi,
Și vr'unul de s'a bolnăvit
În pripă caută-'i după leac
Spre-a fi de pagubă ferit.
O rană tu s'o curățești
Pîn' albă ea va rămîne
Și cu rășină copere-o,
C'atunci ușor s'a vindeca.

XII.

Acestor îndrumări urmînd
Mult bine 'n casă vei simți,
Și vei cunoaște ce plătesc
Când pomii tăi s'or îndoi
De încăreți, și te 'ndulcesc
Cu bunătatea roadelor,
Ear' tu, pe lîng'al tîu folos
Vei fi și pildă tuturor. I. M.

Pregătirea oțetului de poame.

Prin venirea în atingere cu aerul, mustul și vinul de poame încep să se înăcrească și dau naștere la ceea-ce numim oțet. Tăria oțetului este o materie acră, cunoscută în știință sub numele de „acid acetic“ (acreală). În mustul proaspăt de poame sau de struguri se află mult zahăr disolvat (topit), care se preschimbă în spirt (alcohol) cu prilejul ferberiei (fermentației, dobirei) și prefacerii mustului în vin. Dacă vasul cu vin rămîne deschis așa ca aerul să poată înfrîuri, spirtul cuprins în vin se preschimbă în acid acetic și astfel vinul însuși se preface în oțet. Prin urmare, vinul va fi cu atât mai spirtos (tare) și oțetul cu atât mai acru, cu cât poamele au fost mai dulci, adică mai bogate în zahăr. Din poame acre nu putem dobîndi decât vin sărac în spirt și prin urmare oțet slăbuț, adică sărac în acid acetic. Pentru de a produce oțet este neapărat ca mustul să treacă în ferbere, prefăcîndu-se mai întăiu în vin.

Afară de înfrîurirea aerului mai sînt câteva condiții, care și ele trebuie să lucre împreună, dacă este să pregătim un oțet gustos în timpul cel mai scurt și cu puține cheltueli. Aceste condiții sînt:

Vinul de poame să nu cuprindă mai mult de 10% (la sută) spirt. Căldura localului, în care se pregătește oțetul, să nu scadă sub 20° C. Cea mai priincioasă este căldura de 25° C.

Ca avînd să dea naștere la oțet se privește „stratul“, un fel de materie băloasă ce adese se formează în vinul oțetit

și mai ales în oțet. Prin cercetările timpului mai nou s'a adevărit însă, că formarea oțetului este datorită „floarei oțetoase“, care se desvoaltă la suprafața vinului sub înfrîurirea aerului și care ea cășunează prefacerea spirtului în „acid acetic“. O cerință neapărată este ca aerul să aibă pe unde străbate. Drept-aceea, mustul sau vinul se va ține într'un vas deschis sau și mai bine într'un vas acoperit cu o pânzătură curată. Nu arareori se formează pe vin o groasa pătură alburie, care împedecă oțetirea mai departe, cășunînd slăbirea vinului. Dacă da, atunci se toarnă încetîșor puțin spirt, prin mijlocirea unei pîlnii (tolcer) cu vîrfu încovoiat în sus. De cumva pătura amintită ar rămînea deasupra, vinul se trezește și capetă un gust sarbéd.

Să trecem acum la practica lucrului.

După vechiul obicei, poamele se spală, se pisează mărunt și apoi se pun unde-va la căldură, care grăbește ferberia și prefacerea mustului în vin și mai tîrziu în oțet. Drept plămădeală, menită a înlesni oțetirea, poate servi o porție nu prea mare de oțet de vin, de bere acră sau de miere dospită. Expusă fiind unei călduri statornice de vre-o 25° C., musteala (poamele pisate) dă naștere la un oțet destul de bun și tare.

Vrednică de recomandat este purcederea, după care mustul scos din poame servește la gătirea vinului sau licitarului, ear' rămășițele din teasc, numite boștină (voștină, trevere, trivere, trujnic, monturi) ca material pentru oțet. Gătirea însăși se face așezînd boștina proaspătă într'o cadă (putină), în care turnăm apă limpede pînă deasupra; cada se va acoperi cu o pânzătură. În curs de vre-o 2 săptămîni, boștina e acră. Acum se scoate din cadă și se tescuește. Înăcrirea mai departe se îndeplinește prin adăogarea de puțină miere dospită, oțet de vin ș. c. l.

Pentru de a găti un oțet aevă tare, limpede și gustos, este neapărat să ne servim de poame îndeplin coapte și dulci, care se spală frumos, se pisează și se tescuesc, adăogînd mustului proaspăt de fiecare 10 litre (= 1 veadră sau ferie nouă) $\frac{3}{4}$ chilog. de zahăr alb. Încetînd ferberia cu desevîrșire, vinul se trage de pe drojdii (se pritocește) și se amestecă cu o porție mărișoară de oțet bun. La câte 2—3 zile se adaogă vin din ce în ce mai mult, pînă-ce oțetul s'a înăcrit de ajuns.

Une-ori se întemplă să avem de a face cu un vin slăbuț, care începe să miroasă a oțet. Pentru de a-'l preface în oțet tare, n'avem decât să ținem vasul destupat și să turnăm înlăuntru 2—3% de spirt curat sau 4% de rachiou de prune.

Oțetul ar trebui păstrat la răcoare, în sticle sau alte vase astupate.

Femeilor, bucurați-vă!

Cu deosebită plăcere am luat condeiul a mână pentru a vă împărtăși de astădată o descoperire adevărat prețioasă.

Eată de ce e vorba:

În timpul mai nou am auzit vorbindu-se de o purcedere, după care rufele (albiturile, hainele) s'ar fi spălând așa zicând ele de ele, în pripă și fără a le zoli (freca) în troacă ca de obicei. Știri-cind mai de aproape ne-am încredințat înșine, că așa este.

Purcederea înșasi este următoarea: Rufele „negre”, adică murdare, se pun mai întâiu într'un vas (ciubăr sau puțină) cu apă rece, unde rămân peste 1/2 oară. Într'aceea se pregătește o leșie cu totul osebită, din apă moale, săpun (sapon) și petrolu. La 40 litre de apă se vine 1/2 chilog. de săpun, care mereu trebuie amestecat. Ferberea are să țină până-ce săpunul s'a topit (disolvat) cu desăvârșire. Acum se toarnă 6 linguri de petrolu, care și el se amestecă. În leșia astfel gătită se așează rufele înmuiate și se ferb mai bine de o jumătate oară. Cât ține ferberea, rufele se rostogolesc de repetite-ori, nu cumva să se prindă de păreții căldărei.

În sfârșit căldarea se ia dela foc și după-se s'a răcorit încâtva, rufele se scot și se zolesc pe rind în leșia de mai nainte, apoi se clătesc în 2—3 ape sau se bat la riu cu maiul, ca de obicei.

Zilele trecute am avut prilej să ne încredințăm, că purcezând în chipul arătat, rufele se înallesc și se curăță de toate murdăriile.

Cocoanele, care au urmat întocmai, au rămas încântate. Câteva oare sunt de ajuns pentru de a isprăvi, fără mai nici o trudă, o căldare de rufe ori-cât de mare. Cetitoarele noastre n'au decât să cerce și în curând se vor încredința, că adevăr grăim.

Curățirea icoanelor de oleiu.

În locuințele țeranilor și mai ales în sf. noastre biserici adese întâlnim icoane lucrate în vâpseală de oleiu (uleu, oioiu) afumate și molipsite de murdării fel și fel. Curățirea se face punând dedesuptul pânzii sau hârtiei o proptea netedă și frecând vâpseala cu degetul arătător. Frecarea se repețește până-ce s'a depărtat pătura subțire de oleiu aflător pe vâpseală. După aceea se scutură praful (pulberea) prin lovirea cu un petec curat de postav. Acum se freacă icoana cu ajutorul duor felii mari (jumătăți) de ceapă până-ce acestea s'au înalbit îndeplin, rămânând curate.

Nu trece mult și icoana se svântă, când apoi se curăță de rămășițele ceptoase și în sfârșit se unge din nou cu puțin „oleiu de mastică”. Foarte bun oleiu de acest soi se află la Koller și Co. în Viena.

A spăla icoanele de oleiu cu apă sau doară cu săpun, leșie, spirt ș. c. l. este a le strica cu de-a sila.

De cumva icoana ar fi capetat găuri sau plesnături, atunci se aplică fâșii de pânză, care se lipesc, firește în dosul icoanii, cu cleiu de legat cărțile, ear' nu „gumă arabică” sau cleiu de măsar; altcum ne trezim cu încrețituri urite.

Îngrășarea rîmătorilor.

A grăbi îngrășarea rîmătorilor (porcilor) este a cruța din timp și din hrană. Nutrețul acrișor, pățania arată, priește rîmătorilor mai bine decât nutrețul foarte dulce sau prea acru. În scopul de a produce carne adevă gustoasă și multă se recomandă mai ales cucuruz (păpușoiu, mălaiu), care ar trebui fert în amestec cu cartofi (crumpene, picioici, baraboi) spălați. Pe când încep cartofii a plesni, ei se sdrobesc, dobândind astfel un fel de cir gros. În lipsa de cartofi ne putem ajuta cu napi (sfecle) de nutreț, moreovi (marogi, murcoi; mure) sau bostani (dovleci, lubenițe, tidve, lube) ferți. Scroafelor de fătat li-se va da când și când puțină varză (curechiu). Asemenea scroafe nu-și rod purceii.

Pe seama scroafelor de fătat și a purceilor se potrivește mai al-s un coteț (cotarcă) sau și mai bine un grajd luminos, cald și înzestrat cu o fereastră înspre fața soarelui. Cel mai priincios așternut este pământul svântat și ținut în curățenie deplină.

Berea contra holerii.

Între cele mai bune mijloace de a preîntimpina incuibarea holerii se numără berea. În anul 1866, când această boală se răspândise între soldații saxoni din jurul Vienei, berea s'a dovedit ca fiind adevă un leac aproape sigur contra holerii. Un vestit medic francez, cu numele G. Sée în Paris, eată ce a zis la anul 1884: „Eu recomand mai ales berea pe când domnește holera ca epidemie”. Îmbolnăviri de holeră în bererii rare-ori se ivesc. Între altele s'a adevărit, că în marele oraș germân Hamburg, unde holera secerase anul trecut sumedenie de vieți ome-nești, berarii au rămas scutiți de această boală primejdioasă.

Mijloc de a tămădui cufoarea vițelilor.

Un vestit prăsitor de vite eată ce spune într'un ziar agricol francez („Journal d'agriculture pratique”):

Pentru de a tămădui vițeei de cufoare (urdinare, diaree) am fost aplicat mijloace fel și fel. Între altele cercat-am și cu mijlocul atât de laudat: gălbînuse de ou bătute în vin roșu; însă nici unul n'a fost în stare să grăbească vindecarea acestei boale primejdioase. Cu atât mai ieftin

și sigur este leacul ce l-am pregătit ferbând în 1 litră de apă 60 grame de urez. Zama astfel gătită se dă vițelului bolnav în stare călduță, dimineața și seara pe nemâncate. Tămăduirea urmează în curs de 30 oare cel mult.

Sămēnța de floarea-soarelui ca nutreț.

Englezii atât de practici și iscusii privesc această sămēnță ca fiind cel mai bun nutreț pe seama găinilor. În adevăr, prin nutrirea cu multă sămēnță de floarea-soarelui, găinile cresc și se îngrășe repede, ouând cu îmbelșugare și căpētând pene lucii. Albinele trag și ele mare folos din floarea-soarelui, tocmai fiindcă înflorește până târzîu, când lipsa altor flori este simțită.

Știri economice.

Starea banilor noi în Austro-Un-garia. În semestrul I. 1893 s'au bătut cu totul în monetăriile statului: 11,608.792 piese (bucăți) de o coroană, 10,839.956 piese de nikel de 20 de bani, 4,626.807 piese de nikel de 10 bani, 5,518.246 piese de bronz de 2 bani și 1,744.358 piese de bronz de 1 ban. La sfârșitul lui Iunie se aflau încă în monetăria statului din Șemniț: 1,648.585 piese de 1 coroană, 185.280 coroane și 20 bani în monede de nikel și 12.090 coroane 71 bani în monede de bronz.

Satele model și puțul de pe Bă-răgan în România. Ministrul român al domeniilor, Petre Carp, însoțit de mai mulți amployați înalți, a fost zilele trecute se cerceteze lucrările puțului artesian dela Mărculești și clădirea caselor model din satul Tămășani pe Bărăgan, unde nu curge nici măcar un părăuș cu apă.

Ziarele din București dau amēnunte asupra înaintării acestor lucrări.

Cu privire la puțul artesian, ele arată, că după mari pedeci când cu găurirea în nēsipul sburător s'a ajuns adîncimea de 73 metri, urmând apoi lut cleios vinețfu, care și el a fost străbătut așa că puțul are adîncimea de 178 m. Apa din sfredel s'a urcat până la 18 m. sub fața pământului și se așteaptă în curând trecerea prin lutul amintit și formarea puțului.

În ce privește satele model, lucrările stau astfel:

Din 205 case de clădit, 173 sînt parte gata, parte aproape gata. Ele au o lungime de 8—10 m. fiecare și o lățime de 5 m., cuprinzând câte 2 odăi (chilfi), o tindă cu vatră și afară o prispă (ambit). Casele sînt acoperite cu șindilă (șisă) și au o plăcută înfățișare. Ministrul domeniilor are de gând se dăruiească pe seama nouelor grădini pomi roditori, prăsiți pe moșiile statului. Noul sat se va înzestra și cu o biserică.

Lăutari români în America. La expoziția din Chicago în America cântă și o orchestră română din București, sub conducerea lui Iancu Negrescu. Ziarele de acolo laudă măestria lăutarilor români și frumșeta cântecelor românești, publicând totodată și portretul lui I. Negrescu.

Post vacant. În comitatul *Sibiu* e de ocupat postul de medic veterinar, cu care e împreunat un salariu anual de 450 fl. și 200 fl. pausal de călătorie.

Vitele de prăsilă, soiul „Pinzgau“. Transportul al 2-lea de vite de prăsilă, soiul „Pinzgau“ pe seama membrilor „*Reuniunii agricole române*“ de aici au sosit în 8 Octombrie v. dimineața. Despre când și cui s'au vândut, vom arăta în nr. viitor, fiindcă astăzi la 8 Octombrie, când punem aceste rânduri sub presă, nu este hotărâtă nici măcar ziua vânzării.

Răpciuga. În orașul *Sighișoara* au fost uciși la 21 Septembrie v. 2 cai molipsiți de răpciugă (mucoșie) cum și alți 3 cai bănuși din reg. 2 de husari-honvezești. În comuna *Ruja*, cottul *Tirnavii-mici*, de asemenea a fost ucis 1 cal din cauza răpciugii.

Filoxera. Viile comunelor *Șoimuș* și *Bacea* din cottul *Hunedorii* sunt puse sub carantină (pază) din cauza filoxerii.

Domnitori înalți. În vechea biserică catedrală din *Roeskilde* în *Danemarca* este o coloană (stîlp), pe care sînt însemnate înălțimile unor domnitori. *Petru-cel-Mare*, vestitul împărat al *Rusiei*, era înalt de 2 metri și 5 centim. Un singur domnitor era pe atunci mai înalt, anume *Cristian I.* al *Danemarcei*, care măsura 2 m. și 14 centim.

Țarul *Rusiei* de astăzi, *Alexandru III.* e înalt de 1 m. și 86 centim., cu 5 centim. mai înalt decât regele *Cristian IX.* al *Danemarcei* și cu 10 centim. mai înalt decât regele *George* al *Greciei*.

Bucătarii împăratului rusesc. Dintre numeroșii bucătari, care sînt în serviciul capetelor încoronate, unul din cei mai vestiți este negreșit *E. Krantz*, născut în *Alsația* în an. 1859 și care în 1888 a fost înaintat la slujba înaltă de „bucătar-șef“ (frunțas) al împăratului și împărătesii tuturor *Rușilor*. Acest rang este deopotrivă cu al unui colonel din armată. Ar greși foarte rău cine ar crede, că *E. Krantz* este un colonel fără trupă. La sîrbări, care nu sînt rare la curtea puternicului împărat rusesc și la care iau parte la 2500 până la 3500 de persoane, bucătarul șef „comandază“ un personal de 1200 oameni, între care 4 ofițeri, 5 secretari, 2 bucătari-șefi, 4 bucătari pricepători, 24 adjutanți de bucătari, 20 bucătari de rînd, 32 camerieri de bucătărie, 2 cofetari-șefi, 24 ajutoare și așa m. d.

Ca stînd în fruntea unei „trupe“ de bucătari așa de mare, ori cine înțelege ușor, că d-nul *E. Krantz* trebuie să aibă pe lângă o leafă uriașă și pieptul încărcat de decorații. Și în adevăr, sînt în *Europa* puțini generali, care să aibă atîtea decorații ca bucătarul împăratului rusesc.

Un elefant la plimbare. Ziarele engleze istorisesc despre isprăvile unui elefant cu numele „*Tim*“ din *Turner* la *Londra*.

Elefantul acesta fusese lăsat de stăpîn ca să se plimbe nițel prin *parcul Finsburg*.

„*Tim*“ însă era un „băiat“ foarte neastempered și vîzînd atîta verdeață s'a aruncat prin alee și atîtau a dărîmat chioscul, unde cântau de obicei muzicanții. Apoi a luat-o

la fugă prin grădină și atunci s'a început o vînațoare în regulă după el prin țîntul acela foarte populat al *Londriei*.

„*Tim*“, urmărit de poliști și de un public numeros, intră prin curțile oamenilor, împrăștiînd spaimă și sfîrîmînd tot ce-i sta în cale. Când cineva cuteza să se apropie prea tare de el, elefantul mugea puternic și ridica tromba. Atîta era destul pentru-ca îndrăznețul om s'o iee repede la sănătoasa.

În sfîrșit „*Tim*“ obosindu-se de multă alergătură s'a lăsat să fie prins și dus ear' în menagerie. El pricinuisse pagube însemnate și a stricat vre-o 7 ziduri.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 47. Am un agru, ceva mai mare de 1 jugăr, în regiunea (țîntul) spicoaselor, care întotdeauna se pălesc în el. Pămîntul e nêsipo-argilos. Avînd trebuință de nutreț mai mult, bucuros aș sêmîna în acest agru trifoiu sau luțernă, care fusese nu se potrivește din pricina economiei de 3 câmpuri. M'am hotărît deci a preface agrul în fînaț măestrit. Vă rog să-mi dați în „*Economul*“ răspuns la întrebările ce urmează:

Ce fel de erburi să-mi cumpăr și cîtă sêmîntă trebuie de 1 jugăr? Când și cum se samîna, printre spicoase ca trifoiul sau cu ovîs, cucuruz de cosit sau doară sêmîntă de iarbă singură? Soiurile de iarbă să fie de așa, încât vitele să poată pășuna fără să se umfle.

Cacova.

Samuilă,
învîțător.

Răspuns. Pentru de a pute răspunde apriat la întrebarea dintăiu, ar fi neapărat să cunoaștem mai de aproape clima locală, poziția agrului și felul pămîntului. Cea mai nimerită purcedere este să se samene felurite erburi spornice, mari și mici, în amestec cu 25—40% (la sută) de trifoiu. Între erburile spornice și aievea prețioase se numără: iarbă engleză (lat. *Lolium perenne*), ovîsul francez (*Avena elatior*), iarbă oaii (*Festuca ovina*), coada vulpii (*Alopecurus pratensis*) și iarbă italiană (*Lolium italicum* Floarea). de fîn alcătuit din trifoiu și erburi alese și curate de asemenea se potrivește. Trifoiul alb isbutește și în pămînturile uscăcioase și puțin mănoase. Mult mai spornic este trifoiul roșu, care însă cere pămînt mai gras, lucrat adînc și liber de burueni; pămînturile nêsipoase, înțelinite sau jilave nu-i priesc. Ântăietate vei da trifoiului, care ar fi crescînd bucuros pe fînațele din apropiere. De altcum va fi bine să sameni 25% de trifoiu roșu, 10% trifoiu alb în amestec cu 65% de erburi, felurite soiuri. La 1 jugăr de pămînt ajung 4 chilog. de trifoiu roșu, 2 chilog. trifoiu alb și 6—7 chilog. de erburi.

Trifoiul și erburile înaintează bine cu deosebirea unde au premers cucuruz, cartofi, napi (sfecle) și pămîntul se gunoiește. După spicoase se potrivește numai unde pămîntul este puțin buruenos. Unde spicoasele tomnatică întîmpină cu înlesnire asprimea gerului și primăvara e cam secetoasă, sêmînatul erburilor și trifoiului se face toamna, la din contră primăvara. Va fi, credem, bine să ari pămîntul în două rînduri, odată acum toamna și altă-dată pe la sfîrșitul iernii, sêmînînd ovîs, jumătate atîta ca de obicei. Grapă ovîsul, apoi împrăștie în amestec cu nêsip mîrunt și uscat, atîta trifoiul cît și erburile una câte una, așadar' fiecare dechilin. Lasă sêmîntele de erburi și de trifoiu neacoperite sau

le îngroapă cu o grapă ușoară de nuele sau aplicînd tăvala (tăvălucul); căci îngropate fiind cît de cît adînc, ele se istovesc.

Deslușiri mai deaproape ați în cărticica populară „*Trifoiul*“ de *E. Brote*.

Întrebarea 48. Vă rog să-mi răspundeți în „*Foaia Poporului*“ la aceste întrebări: Care este leacul cel mai bun contra durerii măselelor? De unde și cu ce preț 'mi-aș pute cumpăra o culegătoare engleză de poame, amintită în „*Economul*“ nr. 39?

Soborșin.

Const. Pêtruț.

Răspuns. În ce privește durerea de măsele, vei găsi răspuns în „*Posta redacției*“ nr. 26 al „*Economului*“. Culegătoare engleze de poame se vînd la *C. F. Fickeli*, prăvălie de fer în *Sibiu*, cu prețul de fl. cr.

Întrebarea 49. După-cum se știe, „*Reuniunea agricolă română*“ din *Sibiu* a însărcinat pe dl *Sabin P. Barcianu* să cumpere vite de prăsilă, soiul „*Pinzgau*“ din *Salzburg* pe seama membrilor și ministrul ung. de agricultură poartă însuși speșele cumpărării și transportului, îngăduind rîscumpărarea în rate de 3 ani fără nici o camătă.

În scopul de a veni în ajutorul membrilor „*Tovărășiei agricole*“ din comuna noastră *Șoimuș*, Vă rog să mă sfătuiți: Cum și pe ce cale am pute mijloci o astfel de cumpărare avantajoasă pe seama membrilor tovarășiei noastre?

Șoimuș.

I. Baciu,
preot.

Răspuns. Ministrul ung. de agricultură, așa ni-s'a spus, a încuviințat nu mai puțin de 500.000 fl. în scopul de a se cumpăra vite de prăsilă, soiul „*Pinzgau*“. Aceste vite s'au împărțit și continuă a se împărți printre reuniunile și tovarășii agricole din aproape toate comitatele țerii. Un comisar ministerial se află și acum în *Salzburg*, de unde a trimis și așa credem, va trimite și în viitor mulțime de vite „*Pinzgau*“. Este întemeiată speranța că, adresându-Vă grabnic la ministrul amintit, ați isbuti să vi-se trimită câteva vite. De unde nu, adresați-Vă la prășitorii de „*Pinzgau*“ amintiti în răspunsul la întrebarea 39 din „*Economul*“ nr. 37.

Întrebarea 50. Voind să fac un gard viu din răchită (sălci) prin înfigerea de mlădițe fără rădăcini în pămînt și un al doilea gard de acății, mă rog să-mi se răspundă în „*Foaia Poporului*“, că aș pute isbuti sădînd acum de cu toamnă sau să aștept până la primăvară?

D. B., paroch.

Răspuns. Ca fiind rupăcioasă, expusă la vite și neavînd spini, răchita nu se prea potrivește la întocmirea de garduri vii. Mlădițele de răchită mai au și scăderea, că se prind și cresc anevoe, chiar avînd rădăcini. Pe lîngă că sînt înzestrați cu numeroși spini, acății se prind și se desvoaltă cu repejune. Așadar' mai bine acății decât răchită. Și mai potrivit este așa numitul pîducel (lat. *Crataegus oxyacantha*). Săditul de cu toamnă se recomandă mai ales unde primăvara este bîntuită de secetă. Răchita însăși isbutește mai bine sădită fiind toamna. Despre cum ar trebui purces când cu săditul, cetește în cartea: „*Pomăritul*“ de *D. Comșa*.

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 18 Octomvrie: Borgo-Prund, Deva, Marpod.
Marti, 19 Octomvrie: Gurghiu-Alfalu, Bandul-de-Câmpie, Nadeşa.
Mercuri, 20 Octomvrie: Dras, Cluj, Sân-Georgiu, Selişte.
Joi, 21 Octomvrie: Cosveni.
Vineri, 22 Octomvrie: Poiana-Sărată.
Sâmbătă, 23 Octomvrie: Racoşul-de-jos, Morig-dorf, Sighişoara, Gherla, Teaca, Zălău.

Preţul mărfurilor.

Piaţa din Sibiu Dela 14 Octomvrie v. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5.40 până 6.—, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.50 până 5.10, secară 70 până 74 chilo fl. 3.20 până 3.6, orz 62 până 66 chilo fl. 3.20 până 3.60, ovės 42 până 48 chilo fl. 2.20 până 2.70 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 3.80 până 4.20, mălaiu 78 până 82 chilo fl. 4.— până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.40 până 1.60 sēmēnţă de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5.25, mazere 76 până 80 chilo fl. 4.— până 5.—, linte 78 până 82 chilo fl. 8.— până 9.— fasole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, grâu de pāsāt 100 chilo fl. 15.— până 15.60, făină nr. 1 fl. 15.—, făină nr. 3 fl. 13.40, făină nr. 5 fl. 10.60 slănină 100 chilo fl. 54.— până 56.—, unsoare de porc fl. 58.— până 60, seu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, seu de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini turnate de seu fl. 38.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fēn 100 chilo fl. (5) până 1.80, cânepă fl. 35.— până 37.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3.25 până 3.50, spirt p. 10) l. % 54— până 57 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 62, carnea de viţel 46 până 54 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec 28 — până 32 cr., ouş 10 cu 20 până 24 cr.

Piaţa din Făgăraş, În 14 Oct. v. Grâu hectolitru fl. 5.25 până 6.50; grâu mestecat fl. 4.80 până 5.10 secară fl. 3.— până fl. 3.40; orz fl. 2.60 până fl. 3.—; ovės fl. 2.50 până fl. 2.65; cucuruz fl. 3.50 până fl. 3.80; mazere fl. 6.— până fl. 7.— fasole fl. 4.— până fl. 4.50; linte fl. — până fl. —; sēmēnţă de cânepă fl. 6.— până fl. 7.— sēmēnţa de in fl. 6.— 7.—; cartofi fl. 1.— până 1.40; mălaiu fl. 8.— până fl. 9.—; seu brut 100 chilogrami fl. 22.— până fl. 24.—; lumini de seu urnate fl. 41.— până fl. 44, unsoare de porc 100 chl. fl. 64.— până fl. 65.—; slănină 100 chilo fl. 52 până fl. 60.—; săpun 100 buc. fl. 22.— fl. 24.—; cânepă fl. 30.— până fl. 35.—; fēn fl. 2.50 până fl. 3.— carne de vită chilo 48 cr.; carnea de viţel 40 până 44 cr.; carnea de porc — până 40.—; carnea de oaie — până 28 —; ouş 4 cu 10 cr

Piaţa din Mediaş, 14 Octomvrie v. Grâu frumos hectolitru fl. 5.— până fl. 5.25, grâu mestecat fl. 3.75 până fl. 4.—, secară fl. 3.30 până fl. 3.50, cucuruz fl. 3.50 până fl. 4.—, ovės fl. 2.30 până fl. 2.50 orz fl. 2.80 până 3.—, sēmēnţă de cânepă fl. — până fl. —, sēmēnţă de in fl. — până fl. —, fasole fl. 4.— până fl. 5.—, mazere fl. 6.— până fl. 7.—, linte fl. — până fl. —, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.— mălaiu fl. — până fl. —, seu brut 100 chilo fl. 20.— până fl. 24.—, luminări turnate de seu fl. 33.— dănă fl. 40, unsoare de porc fl. 58 până 60, slănină fl. 48.— până fl. 49, cânepa fl. 30.— până fl. 33 — fēn fl. 1.80 până fl. 2.—, săpun 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirt pro hectolitru fl. 55.— până fl. 57.—, carne de vită chilo 48 până 52 cr., carne de viţel 10 cr. până 52 cr., carne de porc cr. 44 până 48, carnea de oaie fl. 20.— până 24.—, ouş 4 cu 10 cr.

Piaţa din Braşov, În 14 Oct. v. Grâu frumos hect. fl. 6.30, de mijloc fl. 5.60, mai slab fl. 5.—, grâu mestecat fl. 4.—, secară frumoasă fl. 3.70, de mijloc —, ovės frumos fl. 1.90, de mijloc —, cucuruz fl. 3.—, mălaiu fl. 3.40, mazere fl. 6.—, linte fl. 12.— fasole fl. 3.50, sēmēnţă de in fl. 10.—, sēm. de cânepă fl. 4.—, cartofi fl. 90.—, carne de vită p. chilo 46—52 cr. carne de porc 48 — 50 cr., 10 ouş cu 20 cr.

Piaţa din Blaj. Dela 14 Oct. v. Grâu, hec fl. 4.— până 4.50, grâu mestecat fl. 3.50 până 4.— secară fl. 3.50 până —, ovės fl. 2.25 până 2.50 cucuruz fl. 2.— până 2.75, alac fl. 2.— până — cartofi fl. 1.50 până 2.50, sēmēnţă de cânepă fl. 3.— până —, fasole fl. — până —, carne de vită chilo 48l până — cr., carne de viţel — până — cr., carnea de porc 48 până — cr., carne de berbec 26 până — cr., 10 ouş cu 18 până 2) cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Dela 14 Octomvrie v. 1893.

Sēminte	Calitatea per Hect.	Preţul socotit d. 100 chlgr.	
		dela	până
Grâu vechiu	75	—	—
Grâu dela Tisa	75	—	—
Grâu de Pesta	75	—	—
Grâu de Alba-regală	75	—	—
Grâu de Bácska	75	—	—
Grâu unguresc de nord	75	—	—
Secară	70—72	5.75	5.90
Orz de nutreţ	60—62	6.20	6.50
Orz de vinars	62—64	6.75	7.50
Orz de bere	64—66	7.80	9.—
Ovės	39—41	—	—
Cucuruz bănăţenesc	75	4.95	5.—
Cucuruz de alt soi	73	—	—
Meiu (mălaiu)	—	—	—
Hirişcă	—	4.30	4.70
Luţernă ungurescă	—	54.—	58.—
Luţernă franceză	—	53.—	58.—
Luţernă roşie	—	65.—	73.—
Oleu de rapiţă (rafinat)	—	37.50	38.50
Oleu de in	—	56.—	56.25
Unsoare de porc de Pesta	—	55.50	56.—
Unsoare de porc dela ţeară	—	—	—
Slănină svētată	—	—	—
Slănină afumată	—	52.—	53.—
Sēu	—	36.—	37.—
Prune	—	—	—
Miere brută	—	—	—
Miere galbănă străcurată	—	—	—
Ceară de Rosenau	—	—	—
Spirt brut	—	16.50	17.—
Drojdiiuţe de spirt	—	19.—	19.50

Cursul pietii din Sibiu.

Din 14 Octomvrie st. v. 1893.

Hărtie-monetă română	Cump.	9.93	Vēnz.	9.93
Lire turceşti	"	11.30	"	11.40
Imperiali	"	10.05	"	10.12
Ruble ruseşti	"	1.31	"	1.30

LOTERIE.

Tragerea din 21 Octomvrie n.

Timişoara:	81	12	74	17	63
Viena:	81	69	48	18	22

Tragerea din 25 Octomvrie n.

Brünn:	64	45	56	69	72

Călindarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. a 22-a d. Ros., gl. 5, sft. 11.		rēs. ap.
Dum.	17 Pār. Osie	29 Narcis	6 48 5 38
Luni	18 S. Ap. şi Ev. Luca	30 Claudie	6 50 5 36
Marti	19 Prorocul Ioil	31 Wolfgang	6 52 5 34
Merc.	20 Muc. Artemie	1 Nov. T. S.	6 54 5 32
Joi	21 Cuv. Ilarion	2 Pom Rēp.	6 56 4 30
Vineri	22 Pār. Averchie Epis	3 Humbert	6 57 4 29
Sămb.	23 Ap. Iacob fr. Dlui	4 Capol Bor.	6 59 4 28

În absenţa dlui **Ioan Russu Şirianul** pentru redacţiune responsabil: **George Moldovan.**

BETIA

se vindecă prin **Antibetin**, întrebuiţat cu rezultat strălucit în o mulţime de casuri. *Nenumērate mulţumite primite dela cei vindecaţi se trimit franco la cerere.* Fiind fără ori-ce gust, se poate da pătimaşului de beţie şi fără ştirea lui. 1 dosă costă **2 fl. 20 cr.**, 1 dosă dublă pentru morbul învechit, **4 fl. 40 cr.** trimiţēndu-se suma din urma şi se trimite franco în toate ţerile. Se capētă la farmacia „La Vultur“, Lugoj, nr. 112, Bănat. [2229] 4—20

SĂTMAR!
Deposit de cărţi române!

Sunt norocos a aduce la cunoştinţa binevoitoare a onoratului public român din Sătmār, Maramurēs, Ugocea şi Sēlagiu, că la provocarea mai multora am câştigat şi ţin în deposit ediţiunile firmelor următoare:

Andrieu Todoranu (Gherla), Tipografia diecesană (Gherla), Tipografia seminarială (Blaj), N. I. Ciurcu (Braşov) şi W. Krafft (Sibiu).

Ediţiunile acestor firme se pot procura dela mine cu preţurile regulate. Totodată fac cunoscut, că am depositul cel mai bogat de tot felul de *recuisite de învăţământ şi piese musicale*; ba ori-ce product literar, edat ori-şi-unde şi în ori-ce limbă, se poate câştiga în timpul cel mai scurt.

Stând la dispoziţiunea onoratului public român şi aşteptând comande şi părţinire binevoitoare sunt în

Sătmār cu deosebită stimă

[2397] 1—1 **Ioan Reiser,**
 librar.

Acum a apărut: „Şcolarul în Biserică“, ediţiunea II.
Preţul 20 fileri.

„ARDELEANA“
 institut de credit şi de economii, societate pe acţii în Orēştie.

AVIS.

Institutul de credit şi de economii „ARDELEANA“, societate pe acţii în Orēştie (Szászváros), Piaţa-mare nr. 2 şi 4 în casele proprii, primeşte

depuneri spre fructificare

sub următoarele condiţiuni:

[936] 15—

- a) depuneri făcute la a căror ridicare nu se recere abdicere cu 5%;
- b) depuneri făcute cu condiţiunea de a se anunţa ridicarea lor cu 5 1/2% şi
- c) depuneri făcute pe timp mai îndelungat de cătră biserici, şcoale, corporaţiuni culturale ori cu alt scop de binefacere cu 6%.

Depuneri, ridicări sau anunţări se pot efectui şi prin postă.

Orēştie, la 1 Noemvrie 1892.

Direcţiunea.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIIU.
A eșit de sub tipar:

Călinarul Poporului

pe anul comun

1894.

Cuprinsul: Călinarul astronomic și bisericesc, cu povețe economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1894. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor. — Autoritățile bisericesti române din Ungaria și Transilvania. — „Nafragiul”. Novelă de Enric Castelnovo. Tradusă de Ioan Russu Șirianul. — „Episotia”. (Din scrierea lui Anton Bacalbașa: Moș-Teacă din casarmă). — *Economic:* Cum ne putem ajuta când ne amenință lipsa de nutreț și de paie; Despre altoirea viței de vie; Floarea soarelui, o minunată plantă pentru producerea de ulei. — *Poesii:* „Plugul blăstemat”, de V. Alexandri; „Traiul când ți-se urește”, de G. Coșbuc; „Gornistul dela Grivița”, de Ioan Nenitescu; „Patriei Românilor”, de G. Murnu; „Vulpea și racii”. Fabulă, de Tr. I. Magier; „Vulturul și Teranul”. Anecdotală, de C. B. Ceahor; „Ghicituri”, de V. Simiganoschi; „Defăimătorul”. (Character), de Paris Mumuleanu. — *Partea hazlie:* Tăierul cu două fețe, de Anton Pan; Sămânța de sare. — Tîrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Inserate.

Numai 20 cr. exemplarul.

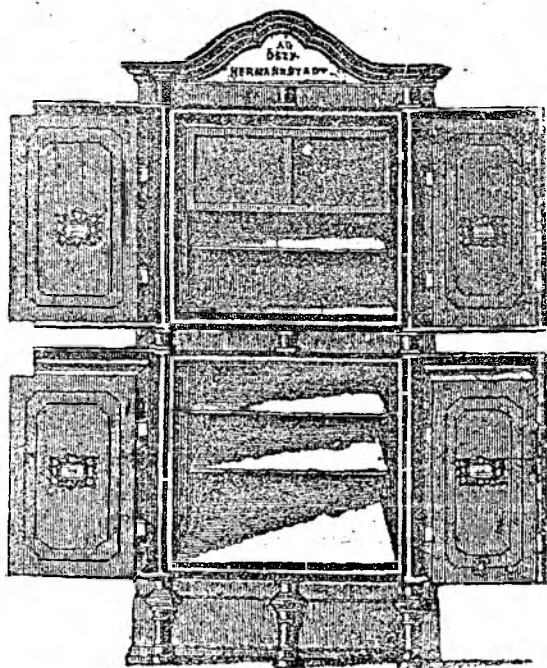
Icere, Pești de mare, Conserve de Pești

Cipar în gelée prima, tare extra . . .	butoiaș fl. 4.— v. a.	1/2 butoiaș fl. 2.35 v. a.
„ „ „ tare	„ „ 3.75 „ „	„ „ 2.20 „ „
„ „ „ mijloc. tare	„ „ 3.50 „ „	„ „ 2.10 „ „
Cipar (-Roll) în gelée (fără oase) cam 25 porțiuni	butoiaș	4.50 „ „
Scumbrie în gelée (numai părți de mijloc)	„ „	2.50 „ „
Scumbrie „Bismarck” (fără oase) în sos picant	„ „	2.10 „ „
Scumbrie ff pentru fript, cel mai bun pește de Marea-Ostică	„ „	2.10 „ „
Rollmops (tot un soi de scumbrie), cam 40—45 într'un	„ „	2.10 „ „
Scumbrie grasă ff, marinată cu ceapă și cu sos de mustar	„ „	2.10 „ „
Scumbrie-Matjes englezești, prima, 30—40 bucăți	„ „	2.10 „ „
Scumbrie burduf, olandeze, cam 30—35 bucăți	„ „	2.10 „ „
Scumbrie de delicatese în cel mai fin sos englezesc de mustar, 120—140 bucăți	„ „	2.10 „ „
Sardine rusești de corcană, în sos picant	„ „	1.75 „ „
Anchovis din Christiania, cu zarzavaturi de Nord adevărate	„ „	2.75 „ „
Scottine (scumbrii mici de delicatese), 80—100 bucăți	„ „	2.75 „ „
Mreană-cipar (friptă în sos), se ține foarte bine	„ „	3.50 „ „
Sardine în ulei, cele mai bune în coli postal cu 9 mari, sau 16 mici cutfi	„ „	4.50 „ „
Silds pentru pofta de mâncare, fără oase	butoiaș	4.50 „ „
Sardele de Brabant din 1890, calit. cea mai bună	„ „	6.20 „ „
Neunaugen din Elbing, se ține foarte bine	„ „	4.40 „ „
Țir (Sprotten) de Kiel, lada cu 160—200 buc. fl. 1.20 2 lăzi = 1 coli postal	„ „	1.75 „ „
Iringă afumată (Bückling) de Kiel, 40—45 în lădiță	„ „	1.50 „ „
Scumbrie ca Salm, mare, grasă, afumată, (se ține foarte bine) în lădiță	„ „	2.25 „ „
Cipar afumat („Spickaal”), prima calitate în lădiță	„ „	7.50 „ „
Salm, afumat, „Scheibenlachs” (ceva nou), în 4 cutfi cu 15—20 bucăți; la cumpărare de 4 cutfi	„ „	4.25 „ „
Icere din Ural, sure, boabe mari, foarte dulci 1 chilo	„ „	3.75 „ „
„ „ „ boabe mijlocii 1 chilo	„ „	3.25 „ „
„ „ „ Alasca (nou de tot), gustul celui de Astrachan 1 chilo	„ „	3.75 „ „
Pești de mare proaspeți, Morun de mare, Batoc, Cabliau, o lădiță	„ „	2.— „ „

Se trimit franco la ori-ce postă din Austro-Ungaria, nevdmuit, cu rambursd.

Philip Richard Peters în Altona (Holstein).

[1955] 10—10

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39, SIBIIU, Hechtgasse Nr. 40.
recomandă

Cassele și cassetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

— sigure contra focului și spargerii —

de construcție proprie a ei și putând fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[1316] 38—

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

— Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco. —